

Andersson Elffers Felix

Het ontwikkelen van
een monitorings-
systematiek

SportUtrecht als concreet voorbeeld

24-1-2025

Inhoudsopgave

Inleiding

3

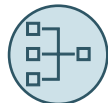
Ontwikkelen van een monitoringssystematiek

6

Is monitoren gewenst

8

Welke effecten dienen gemonitord te worden?

11

Hoe kunnen deze effecten gemonitord worden?

15

Is de monitoring de investering waard?

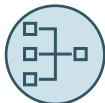
20

Bijlagen

23

Inleiding

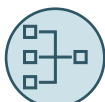
De inhoud van dit rapport

Dit rapport bevat een systematische methode om te komen tot een monitoringssystematiek

In dit rapport wordt een systematische werkwijze beschreven die kan worden gebruikt om te komen tot een monitoringssystematiek. Hierbij gaat het niet alleen om het opzetten van de systematiek, maar ook om de afwegingen die gemaakt dienen te worden om te besluiten of er überhaupt gemonitord gaat worden. Als monitoren wenselijk blijkt, helpt dit stappenplan bij het opstellen van de concrete instrumenten die nodig zijn om te kunnen monitoren.

Concreet is een monitoringssystematiek voor SportUtrecht ontwikkeld

De methodiek in dit rapport is tot stand gekomen aan de hand van de werkzaamheden en behoeften van de organisatie SportUtrecht. Specifiek is hierbij gekeken naar inzet van SportUtrecht in de wijk Leidsche Rijn. In principe is de methodiek algemeen toepasbaar. In dit rapport is gekozen om deze op algemene wijze te beschrijven, maar bij elk onderdeel één of meerdere rode kaders toe te voegen waarin de specifieke situatie van SportUtrecht in Leidsche Rijn wordt beschreven. Deze kaders zijn voor SportUtrecht van nut, maar kunnen ook als inspiratie of voorbeeld dienen voor andere organisaties.

SportUtrecht in de wijk Leidsche Rijn

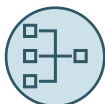
SportUtrecht is een stichting die als doel heeft om alle inwoners van Utrecht in beweging te krijgen. In de wijk Leidsche Rijn maakt de stichting deel uit van het zogeheten *Netwerk X*, waarin verschillende partners uit het voorliggend veld en de formele zorg samenwerken. Het doel van deze samenwerking is om alle inwoners van Leidsche Rijn gezond en veerkrachtig op te laten groeien. SportUtrecht zet beweegmakelaars in om de verbinding te leggen tussen inwoners en sport- en beweegaanbod. Daarnaast zijn er bijvoorbeeld ook buurtsportcoaches die op scholen en in de wijk activiteiten organiseren. Door de korte lijntjes waar de samenwerking in *Netwerk X* toe leidt, kunnen inwoners ook snel worden doorverwezen naar andere vormen van ondersteuning als dit nodig is. Daarnaast zorgt de nauwe samenwerking met bijvoorbeeld buurtteams en huisartsen ervoor dat formele zorg voorkomen (of verlicht) kan worden doordat inwoners worden geholpen om te gaan sporten of bewegen.

Monitoren en informatie-gedreven sturen

Monitoren maakt onderdeel uit van informatie-gedreven sturen

Voordat we ingaan op de wijze waarop een monitoringssystematiek opgezet kan worden, is het van belang om de brede rol van monitoren te beschrijven. In de praktijk maakt monitoren deel uit van informatie-gedreven sturen. Simpel gezegd betekent dit dat er besluiten worden genomen (in ieder geval deels) op basis van gegevens. Informatie-gedreven sturen kan worden opgedeeld in zes verschillende activiteiten

- **Verzamelen.** Hierbij worden (ruwe) gegevens verzameld. Het gaat dan bijvoorbeeld om aantallen cliënten of ervaringsverhalen.
- **Bewerken / analyseren.** De gegevens worden verwerkt zodat ze bruikbaar zijn, voorbeeld door ze te ontdebellen of representatief te maken.
- **Inzichtelijk maken.** Vanuit de bewerkte gegevens worden inzichten opgedaan, bijvoorbeeld door ze af te zetten tegen landelijke of regionale gemiddelden.
- **Duiden.** De inzichten worden in een bredere context geplaatst en er wordt

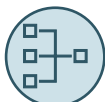
onderzocht wat deze al dan niet zeggen.

- **Concluderen.** Op basis van de duiding worden conclusies getrokken over de eigen inzet, bijvoorbeeld over welke vormen van activiteiten de beoogde doelen beter of minder goed bereiken.
- **Opvolging geven.** Naar aanleiding van de conclusies wordt het beleid eventueel aangepast. Dit kan door activiteiten aan te passen, uit te breiden, nieuw te ontwikkelen, of af te schaffen.

Monitoring is een instrument om het beleid te verbeteren

Over het algemeen worden de eerste drie of vier van deze zes activiteiten bedoeld als men spreekt over 'monitoring'. Daarmee is monitoring een instrument dat nodig is om de overige stappen te kunnen zetten en dus het beleid te verbeteren. Monitoring op is op zichzelf dus nooit een doel. Dit is een belangrijk uitgangspunt dat is gehanteerd bij het komen tot de afwegingen die gemaakt moeten worden om te komen tot een monitoringssystematiek in de rest van dit rapport.

Ontwikkelen van een monitoringssystematiek

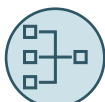

Afwegingen bij het komen tot een monitoringssystematiek

De afwegingen rondom monitoring zijn op te delen in vier hoofdvragen

Het monitoren van voortgang vraagt altijd een bepaalde inspanning. Om te zorgen dat de opbrengst van de monitoringssystematiek opweegt tegen de inzet, is het van belang om vooraf een aantal afwegingen te maken. Deze verschillende afwegingen kunnen we opdelen in vier hoofdvragen. In de figuur rechts zijn deze vier hoofdvragen weergegeven. De rest van deze rapportage beschrijft deze vier hoofdvragen en de onderliggende afwegingen.

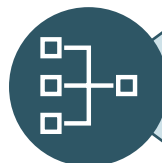

Doelgerichtheid en efficiëntie zijn de overkoepelende principes

Naast de afwegingen die gemaakt moeten worden, spelen vaak ook bepaalde overkoepelende principes een rol bij het komen tot een vorm van monitoring. In dit geval gaan we uit van twee achterliggende principes. De eerste hiervan is *doelgerichtheid*. In deze context bedoelen we hiermee dat het voor elke vorm van monitoring vooraf duidelijk moet zijn waar de uitkomsten voor gebruikt gaan worden. Het tweede principe is *efficiëntie*. In het kader van het komen tot een monitoringssystematiek bedoelen we hiermee dat er zoveel mogelijk gebruikt wordt gemaakt van reeds bestaande metingen. Dit voorkomt dubbele inspanningen en sluit zoveel mogelijk aan bij de huidige praktijk.

Is monitoren gewenst?

Welke effecten dienen gemonitord te worden?

Hoe kunnen deze effecten gemonitord worden?

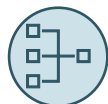
Is de monitoring de investering waard?

Is monitoren gewenst?

De eerste stap is een concretisering van het doel dat wordt beoogd

De eerste hoofdvraag richt zich op het achterliggende doel van de monitoring. Hoewel dit doel in sommige gevallen voor de hand lijkt te liggen, is het toch belangrijk om dit zo concreet mogelijk te formuleren. Dit zorgt ervoor dat bij de latere afwegingen steeds gemakkelijk teruggegrepen kan worden op het achterliggende doel dat is vastgelegd. Daarnaast helpt het concretiseren van dit doel bij het beslissen of een vorm van monitoring wenselijk.

Een belangrijk onderdeel is het formuleren van een concrete vraag

Om deze eerste hoofdvraag te adresseren, helpt het om de volgende drie deelvragen te beantwoorden.

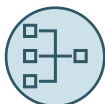
1. Wat willen we inzichtelijk maken?
 2. Is het mogelijk om een concrete vraag formuleren?
 3. Zou het antwoord op die vraag het gezochte inzicht geven?
- Op de komende pagina's behandelen we deze deelvragen één voor één.

Is monitoren gewenst?

1. Wat willen we inzichtelijk maken?

De eerste deelvraag richt zich op het achterliggende doel dat de monitoring moet dienen. Het startpunt hierbij is het proces waarop de monitoring is gericht. De monitoring zal in de meeste gevallen moeten zorgen voor inzicht over de resultaten van dit proces ten opzichte van de geleverde inspanningen.

Als organisatie heeft SportUtrecht als missie om alle Utrechters in beweging te brengen. Bewegen en sporten bevordert de gezondheid, waardoor inwoners langer en zelfstandiger mee kunnen doen in de maatschappij. Een toename van bewegende en sportende inwoners zorgt naar verwachting niet alleen voor een positief effect bij de betreffende inwoners, maar ook voor positieve effecten op de maatschappij als geheel. Hierbij gaat het enerzijds om de (positieve) effecten op de inwoners van Leidsche Rijn, en anderzijds om de afname van de inzet van eerste- en tweedelijns zorgvragen. Het doel is dus om de maatschappelijke meerwaarde, onder andere door het verminderen van de druk op de (formele) zorg van de stichting inzichtelijk te maken.

2. Is het mogelijk om een concrete vraag formuleren?

Het uitgangspunt hierbij is het antwoord op de vorige deelvraag. Op basis van het gezochte inzicht is het van belang om een zo concreet mogelijke vraag te formuleren.

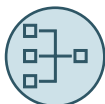
Een concrete vraag om de maatschappelijke meerwaarde van SportUtrecht inzichtelijk te maken kan zijn: *“Leidt (een deel van) de inzet van SportUtrecht tot maatschappelijke effecten die een positief (financieel) effect hebben dat opweegt tegen deze inzet?”*

Is monitoren gewenst?

3. Zou het antwoord op die vraag het gezochte inzicht geven?

Bij deze laatste deelvraag is het van belang om alle mogelijke antwoorden te beschouwen op de concrete vraag die eerder op is gesteld. Als (vrijwel) al deze mogelijke antwoorden leiden tot het inzicht dat gezocht werd, dan kan geconcludeerd worden dat het wenselijk is om een vorm van monitoring in te richten.

De gestelde monitoringsvraag kan voor verschillende inzet van SportUtrecht anders worden beantwoord. Als de vraag (voor een deel van de inzet) met “ja” wordt beantwoord, geeft dit handvatten om de werkzaamheden uit te breiden. Daarnaast kan dit helpen in gesprekken met subsidieverstrekkers. Als het antwoord (voor een deel van de inzet) “nee” blijkt te zijn, kan de betreffende werkwijze worden aangepast zodat er in de toekomst een groter maatschappelijk effect bereikt kan worden. Het antwoord op de gestelde vraag geeft dus het gewenste inzicht.

Conclusie: is monitoren gewenst?

Op basis van de antwoorden op de drie deelvragen kan ten slotte de conclusie worden getrokken of er behoefte is aan een vorm van monitoring. Als het niet mogelijk is gebleken om vast te stellen welk inzicht wordt gezocht, of als het niet mogelijk blijkt een concrete vraag te formuleren waarvan het antwoord dit inzicht geeft, dan kan de conclusie zijn dat een vorm van monitoring (op dit moment) niet behulpzaam is.

In het geval van SportUtrecht is er een duidelijke behoefte aan een bepaald inzicht. Deze behoefte is te vertalen in een monitoringsvraag waarop de antwoorden handvatten geven voor vervolgacties. De conclusie is dan ook dat een vorm van monitoring gewenst is.

Welke effecten dienen gemonitord te worden?

De tweede stap is alle verwachte effecten in beeld brengen

Na het vaststellen van een behoefte aan monitoring, is de volgende stap om in beeld te brengen wat er precies gemonitord dient te worden. Bij deze tweede hoofdvraag is het van belang om in beeld te brengen welke inzet er wordt gepleegd, welke directe effecten hiervan worden verwacht, en tot welke indirecte effecten dit zou moeten leiden. Dit overzicht is de hypothese die met behulp van de monitoringssystematiek getoetst zal worden.

Een beleidstheorie is een belangrijk hulpmiddel voor deze hoofdvraag

Om deze tweede hoofdvraag te adresseren, helpt het om de volgende drie deelvragen te beantwoorden.

1. Welke beleidstheorie beschrijft de verwachte effecten?
2. Is het mogelijk om de aannames in de beleidstheorie te expliciteren?
3. Welke effecten moeten gemeten worden om de vraag te beantwoorden?

Op de komende pagina's behandelen we deze deelvragen één voor één.

Is monitoren gewenst?

1. Welke beleidstheorie beschrijft de verwachte effecten?

Een beleidstheorie is een logisch oorzaak-gevolg schema dat verwachte effecten visueel weergeeft. Aan de linkerkant staan de inspanningen die worden gedaan (de input) en aan de rechterkant de uiteindelijke resultaten. Hierbij kan het gaan om directe resultaten (bijv. een toename van het aantal kinderen dat sport). Daarnaast kan het ook gaan om indirecte resultaten (bijv. de gezondheid van inwoners neemt toe). Deze worden respectievelijk output en impact genoemd. Tussen de input (links in het schema) en de output en / of impact (rechts in het schema) worden alle verwachte effecten beschreven.

In [bijlage A](#) van deze rapportage is de beleidstheorie voor een deel van de inspanningen van SportUtrecht opgenomen. Deze beleidstheorie is gericht op de werkzaamheden van beweegmakelaars, sportclubadviseurs en buurtsportcoaches.

2. Is het mogelijk om de aannames in de beleidstheorie te expliciteren?

De effecten die via de beleidstheorie in beeld zijn gebracht, zijn zelf in feite een soort aannames: men verwacht dat deze effecten zich ook voordoen. Echter liggen er vaak ook nog aannames achter de beleidstheorie. Hierbij kan het soms gaan over hele fundamentele aannames. Als voorbeeld: door als organisatie naast contact per mail, ook contact per telefoon mogelijk te maken, kan de verwachting zijn dat hierdoor meer inwoners contact opnemen. De aanname die hieronder ligt, is dat er op dit moment inwoners zijn die contact op willen nemen, maar dit niet doen doordat het niet telefonisch kan.

Ook onder de beleidstheorie die voor (een deel van de activiteiten van) SportUtrecht is opgesteld liggen een aantal aannames. Op de volgende pagina zijn de belangrijkste van deze aannames opgenomen.

Is monitoren gewenst?

Belangrijke aannames bij de beleidstheorie van SportUtrecht

Bij elk van de onderstaande aannames wordt verwezen naar één of meerdere effecten uit de beleidstheorie in bijlage A. De nummering van elk effect is terug te vinden in de linkerbovenhoek van het betreffende effect.

- ▶ Inwoners hebben (intrinsiek) de behoefte om te sporten of bewegen, maar ervaren bepaalde belemmeringen. [3.1, 3.6, 4.3]
- ▶ Als de behoefte aan missend aanbod duidelijk is, is het ook daadwerkelijk mogelijk om dat missend aanbod te realiseren. [4.2]
- ▶ Als zorg- en welzijnsprofessionals meer zicht hebben op de mogelijkheden, zouden ze vaker verwijzen naar sport en bewegen. [3.4]
- ▶ Medewerkers van SportUtrecht herkennen problematiek in aanpalende domeinen. [4.5]
- ▶ Oudere kinderen zonder een vorm van dagbesteding zorgen nu voor overlast als hangjongere. [6.3]

- ▶ Door de doelgroep te delen, wordt benodigde ondersteuning eerder geboden door de juiste partij. [6.2]
- ▶ Bij (sommige) cliënten zorgt sporten en bewegen parallel aan een formeel zorgtraject ervoor dat de zorg minder lang of intensief nodig is. [7.1]
- ▶ Sporten en bewegen kan in een deel van de gevallen formele vormen van zorg voorkomen. [7.2]

3. Welke effecten moeten gemeten worden om de vraag te beantwoorden?

Met behulp van de opgestelde beleidstheorie kan bepaald worden welke effecten gemeten moeten worden om de eerder gestelde concrete vraag (hoofdvraag 1, deelvraag 2) te kunnen beantwoorden. Hierbij is het van belang om ook naar de onderliggende aannames uit de voorgaande deelvraag te kijken. Een deel van deze aannames zullen met grote waarschijnlijkheid kloppen. Voor een ander deel van de aannames is misschien niet direct duidelijk of zij kloppen of niet.

Is monitoren gewenst?

Als dit laatste het geval is, dan is het van belang om ook deze aannames mee te nemen bij het inventariseren van de effecten die gemeten moeten worden. In de praktijk komt het echter vaak voor dat dit type aannames zeer lastig te meten zijn. Dit kan betekenen dat er in een latere stap alsnog wordt besloten om ze niet te meten.

De uiteindelijke effecten die worden verwacht, bevinden zich verder naar rechts in de beleidstheorie van SportUtrecht. De mate waarin deze zich ook voor zullen doen, is afhankelijk van onderliggende effecten. In [bijlage B](#) expliciteren we deze onderliggende effecten.

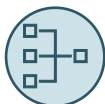

Hoe kunnen deze effecten gemonitord worden?

De derde stap is het vertalen van de effecten naar meetbare grootheden

Bij de vorige stap zijn de verschillende effecten in beeld gebracht waar de beleidstheorie uit bestaat. Gezamenlijk beschrijven deze effecten de uitwerking die de inzet van de organisatie wordt verwacht te hebben. De volgende stap is om de effecten te vertalen naar meetbare grootheden. Hierbij wordt uiteindelijk ook afgewogen of deze grootheden gezamenlijk voldoende zijn om de effecten in beeld te brengen.

Gezamenlijk zijn de meetbare grootheden het monitoringsinstrument

Om deze derde hoofdvraag te adresseren, helpt het om de volgende twee deelvragen te beantwoorden.

1. Welke grootheden dienen gemonitord te worden?
2. Voldoen deze grootheden gezamenlijk als monitoringsinstrument?

Hoe kunnen deze effecten gemonitord worden?

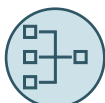
1. Welke grootheden dienen gemonitord te worden?

Het startpunt voor deze eerste deelvraag uit de derde stap, is het overzicht van effecten uit de vorige stap. Monitoring omvat het in kaart brengen van de mate waarin deze effecten zich daadwerkelijk (zoals verwacht) voordoen. Hiervoor is het van belang om meetbare grootheden te koppelen aan de effecten. Soms kan één effect door één grootheid worden gemeten, maar het komt ook voor dat er meerdere grootheden nodig zijn om één effect in beeld te brengen. Ten slotte is het ook mogelijk om met één of meerdere grootheden in één keer meerdere effecten te meten.

In principe zijn er drie verschillende mogelijkheden bij het komen tot meetbare grootheden:

- Objectieve kwantitatieve grootheden: dit is de 'klassieke' vorm van monitoring waarbij bepaalde hoeveelheden worden gemeten of geteld. Dit gebeurt veelal vanuit databronnen. Een voorbeeld hiervan is het aantal cliënten dat in een bepaald jaar gebruik maakt van een bepaalde vorm van zorg.

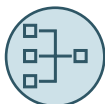
- Subjectieve kwantitatieve grootheden: ook in dit geval gaat het om getalsmatige grootheden. Het verschil is echter dat deze niet tot stand zijn gekomen op basis van (objectieve) databronnen, maar via andere, meer subjectieve bronnen. Een voorbeeld hiervan is de uitkomst uit een tevredenheidsonderzoek. Dit type grootheden kent typisch grotere onzekerheidsmarges.
- Kwalitatieve grootheden: dit type grootheid is niet getalsmatig, maar juist kwalitatief van aard. Het kan hierbij bijvoorbeeld gaan om ervaringen van inwoners of medewerkers. Dit type grootheden is minder representatief voor een populatie als geheel, maar kan wel belangrijk zijn om kleur te geven aan de inspanningen en effecten waar een organisatie aan bijdraagt. Ook helpt dit type grootheden vaak bij het vertellen van het verhaal achter de (inzet van de) organisatie richting externe partners of subsidieverstrekkers.

Hoe kunnen deze effecten gemonitord worden?

Vaak heeft het voorkeur om voornamelijk gebruik te maken van objectieve kwantitatieve grootheden, of subjectieve kwantitatieve grootheden als objectieve versies niet beschikbaar zijn. Afhankelijk van het exacte doel dat men voor ogen heeft met de monitoring, kan het echter ook juist helpend zijn om (aanvullend) gebruik te maken van kwalitatieve grootheden.

In [bijlage C](#) zijn de grootheden die gebruikt kunnen worden om de effecten van SportUtrecht uit de vorige stap te meten opgenomen. In deze tabellen wordt elke grootheid in de linker kolom genummerd. In de kolom daarnaast wordt steeds verwezen naar het betreffende onderdeel uit de beleidstheorie. Dit zijn dezelfde onderdelen die ook in de vorige stap zijn behandeld. In de kolom daarnaast zijn de meetbare grootheden opgenomen. In de rechterkolom is ten slotte een voorbeeld gegeven van de wijze waarop deze grootheid gemeten zou kunnen worden.

2. Voldoen deze grootheden gezamenlijk als monitoringsinstrument?

Na het in kaart brengen van de grootheden die gebruikt kunnen worden om de effecten te meten, is het van belang om te toetsen of deze ook voldoen als monitoringsinstrument. Voor deze toets is het van belang om vijf aspecten te bekijken:

- Attributie. Hierbij is de vraag of goed genoeg duidelijk is of de (positieve) effecten die worden gemeten, ook daadwerkelijk komen door de inzet van de organisatie. Met andere woorden: in hoeverre hebben externe factoren (ook) invloed gehad op het resultaat?

Bij de grootheden die voor SportUtrecht in kaart zijn gebracht, wordt vrijwel overal rekening gehouden met de mate waarin effecten komen vanwege de inzet van de organisatie. Zo wordt er bijvoorbeeld niet gekeken naar (de toename van) het totaal aantal cliënten bij andere organisaties. In plaats daarvan wordt gekeken naar het aantal cliënten dat door SportUtrecht wordt verwezen naar andere organisaties. Vanuit die groep wordt vervolgens bepaald welk deel daar zelf niet terecht was gekomen.

Hoe kunnen deze effecten gemonitord worden?

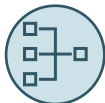
- Frequentie. Bij dit aspect is het de vraag hoe vaak de benodigde gegevens beschikbaar zijn en of dit past bij het monitoringsdoel.

Vrijwel alle gegevens die nodig zijn voor de monitoring in het geval van SportUtrecht worden doorlopend verzameld door de medewerkers zelf (via bestaande tools of apps). Er is slechts één grootheid waarvan de frequentie mogelijk minder dan jaarlijks is, en dat is de mate waarin inwoner aangeven overlast te hebben van hangjongeren. Omdat dit een relatief klein deel van de effecten omvat, is dat in dit geval aanvaardbaar.

- Stabiliteit. Hierbij is het de vraag of, bij langdurige monitoring, de uitkomsten niet veranderen als de inzet gelijk blijft?

In het geval van SportUtrecht wordt vrijwel geen enkele grootheid gemeten op een manier die afhankelijk is van externe (instabiele) factoren. Eén van de grootheden die wel extern afhankelijk is, is bijvoorbeeld de prijs van een formeel zorgtraject. Echter, als dit verandert (door indexatie of nieuwe contracten bijvoorbeeld), worden er ook echt meer zorgkosten voorkomen.

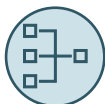
- Perspectief. Dit aspect richt zich op de vraag of de monitoring ook genoeg handelingsperspectief biedt. Met andere woorden: geven de uitkomsten uit de monitor ook concrete handvatten om de inzet of het beleid aan te kunnen passen.

De voorgestelde monitoringssystematiek voor SportUtrecht geeft genoeg handelingsperspectief. Als bijvoorbeeld blijkt dat veel inwoners wel worden doorverwezen naar sport- of beweegaanbod, maar daar na een half jaar weer weg zijn (grootheid 12), dan kan er meer ingezet worden op opvolging van adviezen. Een ander voorbeeld betreft de mate waarin inwoners die worden bereikt uit zichzelf niet waren gaan sporten (grootheid 17). Als blijkt dat de bereikte inwoners ook zonder de inzet van SportUtrecht waren gaan sporten of bewegen, kan worden bekeken of het mogelijk is om een andere doelgroep te bereiken. Ook voor de (combinaties van) andere grootheden geldt dat deze gebruikt kunnen worden om besluiten te nemen over het continueren, uitbreiden, afschaffen of aanpassen van de huidige inzet.

Hoe kunnen deze effecten gemonitord worden?

- Prikkelwerking. Voor dit laatste aspect is het van belang dat de wijze van monitoring geen risico met zich mee brengt dat er gestuurd gaat worden op de monitoring zelf, in plaats van op de onderliggende doelen.

De grootheden die onderdeel uitmaken van de monitoringssystematiek voor SportUtrecht richten zich vrijwel allemaal direct op de onderliggende doelen. Zo is er bijvoorbeeld geen risico dat beweegmakelaars een prikkel ervaren om cliënten door te verwijzen naar aanbod dat niet passend is, omdat ook wordt gemeten of cliënten na een half jaar nog steeds bij dat aanbod sporten of bewegen.

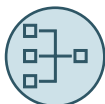

Is de monitoring de investering waard?

Deze laatste stap richt zich op de randvoorwaarden van de monitoring

In de vorige drie stappen is een monitoringssystematiek opgezet waarmee het mogelijk zou moeten zijn om de monitoringsvraag te kunnen beantwoorden. In deze laatste stap is het van belang om te onderzoeken of er aan bepaalde randvoorwaarden wordt voldoen, en welke inzet de monitoring vraagt (in tijd of geld) van verschillende partijen. Ten slotte wordt een afweging gemaakt waarbij deze inzet wordt afgezet tegen de opbrengst van de monitoring.

Een belangrijk onderdeel is om de benodigde inzet af te wegen

Om deze vierde hoofdvraag te adresseren, helpt het om de volgende vier deelvragen te beantwoorden.

- Zijn de privacy-normen haalbaar zonder buitenproportionele inzet?
- Zijn benodigde gegevens beschikbaar?
- Welke kosten of inzet vraagt de monitoring van welke partij?
- Wegen deze kosten op tegen de kennis die de monitoring oplevert?

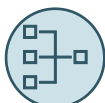

Is de monitoring de investering waard?

1. Zijn de privacy-normen haalbaar zonder buitenproportionele inzet?

Bij de meeste vormen van monitoring worden gegevens bijgehouden die over mensen gaan. Afhankelijk van het type gegevens, en de schaal waarop deze worden verzameld, kan dit betekenen dat er rekening gehouden moet worden met bepaalde privacy-normen of -wetten zoals de AVG. Gegevens over totale aantallen (bijvoorbeeld het aantal cliënten in een bepaalde zorgvorm, of het aantal deelnemers aan een activiteit zijn niet privacygevoelig. Bij het koppelen van verschillende gegevens van dezelfde personen, is het altijd verstandig na te gaan in hoeverre er sprake is van privacy-normen of -wetten waar men zich aan dient te houden.

Veel van de voorgestelde monitoringsgegevens van SportUtrecht worden door medewerkers zelf bijgehouden. In een aantal gevallen gaat dit over het bijhouden van (meerdere) gegevens over personen. Een voorbeeld hiervan zijn grootheden 8 en 13, waarbij eerst wordt bijgehouden welke niet-sportende jongeren worden doorverwezen naar sportaanbod, en een half jaar later wordt onderzocht of zij daar nog steeds sporten. In dit voorbeeld is het niet nodig om te weten welke jongeren niet langer sporten.

In plaats van gegevens bijhouden op individueel niveau, is het dus ook mogelijk om medewerkers alleen het totaal aantal jongeren te laten bijhouden dat na een half jaar niet langer sport. Uiteraard is de exacte wijze waarop medewerkers deze gegevens zelf bijhouden ook van belang. Als medewerkers zelf wel een lijst op persoonsniveau bijhouden, kan het nog steeds zo zijn dat daarmee de geldende privacy-normen en -wetten niet worden nageleefd.

2. Zijn benodigde gegevens beschikbaar?

Uiteraard is de voorgestelde monitoringssystematiek alleen haalbaar als alle benodigde gegevens beschikbaar zijn, of zijn te maken. Als dit voor een deel van de gegevens niet het geval is, kan worden besloten om dat specifieke deel niet te monitoren.

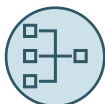
In het geval van SportUtrecht zijn vrijwel alle gegevens beschikbaar of beschikbaar te maken. Mogelijke uitzonderingen hierop zijn gegevens die bij andere organisaties vandaan moeten komen, zoals grootheid 33. Dit betreft echter een relatief klein onderdeel van de monitoringssystematiek.

Is de monitoring de investering waard?

3. Welke kosten of inzet vraagt de monitoring van welke partij?

Het monitoren van voortgang vraagt altijd inzet. Het kan hierbij om financiële kosten gaan (bijvoorbeeld door te betalen voor gegevens), of om tijd die de monitoring vraagt van medewerkers of partijen. Het is dan ook belangrijk om in beeld te brengen wat de monitoringssystematiek precies vraagt van verschillende partijen.

Voor SportUtrecht komt het grootste deel van de inzet te liggen bij eigen medewerkers. In dit geval gaat het dan vooral om beweegmakelaars en buurtsportcoaches. Het merendeel van de benodigde gegevens moet door hen worden bijgehouden in bepaalde apps en tools. Omdat deze apps en tools al bestaan, en momenteel ook al worden gebruikt, vraagt dit naar verwachting weinig extra capaciteit bovenop de huidige inzet die nodig is om deze apps en tools in te vullen. Er zijn ook grootheden waarvoor een eenmalige (of jaarlijkse) uitvraag bij medewerkers gedaan wordt. Omdat dit slechts één of enkele keren voorkomt, vraagt dit ook weinig inspanning. Grootheden die meer inzet vragen, zijn grootheden waarbij opvolgesprekken moeten worden gevoerd (bijvoorbeeld grootheid 12).

Hiervoor moeten medewerkers een half jaar later opnieuw contact opnemen met mensen waarmee zij eerder contact hebben gehad. Van andere partijen wordt relatief weinig gevraagd. Een uitzondering is grootheid 33, waarvoor het nodig is dat andere organisaties bij hun cliënten navragen of zij vanuit SportUtrecht zijn doorverwezen, of niet. Hoewel dit met een steekproef kan, vraagt het toch inzet van deze andere partijen.

4. Wegen deze kosten op tegen de kennis die de monitoring oplevert?

Met behulp van de eerdere vragen is zicht ontstaan op de kosten van monitoring, en de inzichten die deze oplevert. In deze laatste stap wordt dit tegen elkaar afgezet. Vaak is het niet mogelijk om de verkregen inzichten te kwantificeren, dus gaat het hier in beginsel om een subjectieve afweging.

Voor SportUtrecht zijn de kosten van het monitoren relatief laag, vooral doordat er momenteel al veel wordt bijgehouden. De uitkomsten van de monitoring geven mogelijkheden om de impact te vergroten, en bieden inzicht in de formele zorg die wordt voorkomen door de inzet. Dit laatste is van belang in gesprekken met bijvoorbeeld de gemeente. Voor SportUtrecht wegen van de monitoring dus op tegen de kennis die het oplevert.

Bijlagen

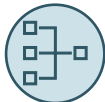
Bij dit rapport zijn de volgende bijlagen opgenomen.

A) Beleidstheorie SportUtrecht

B) Effecten uit de beleidstheorie van SportUtrecht

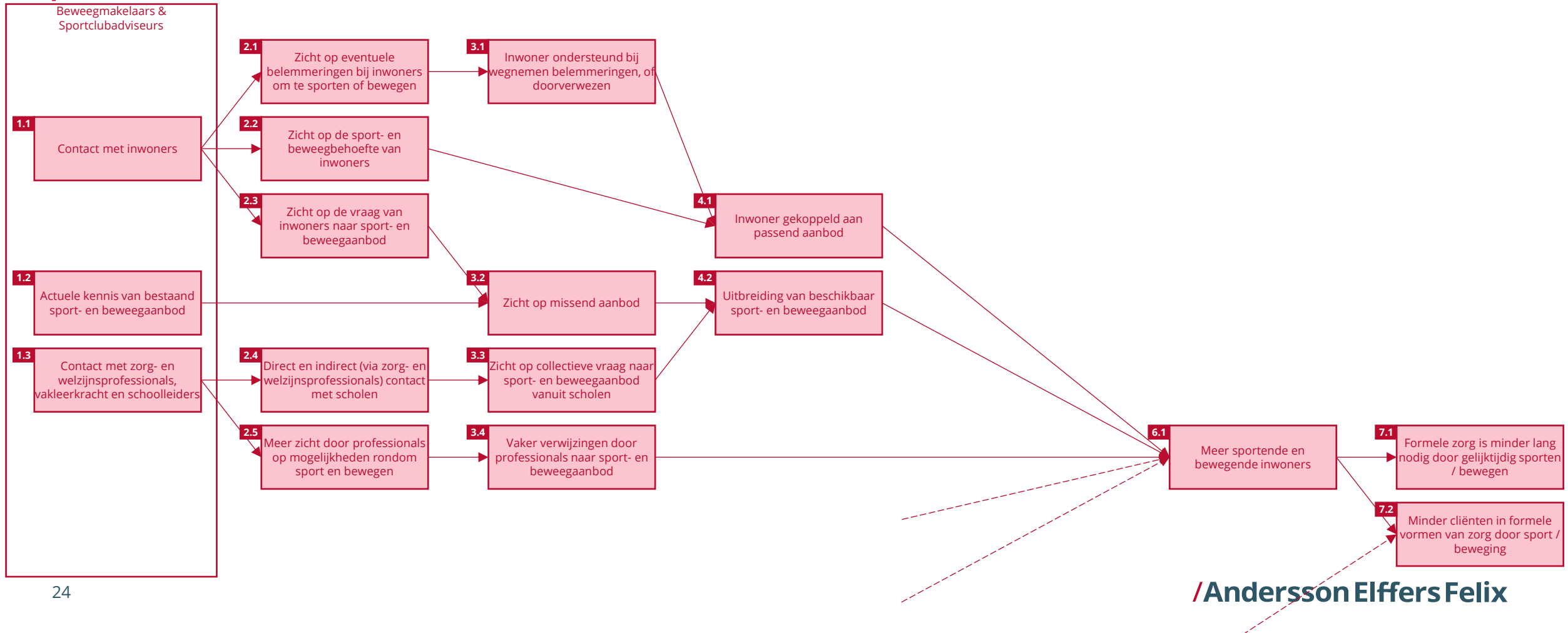

C) Overzicht van meetbare grootheden SportUtrecht

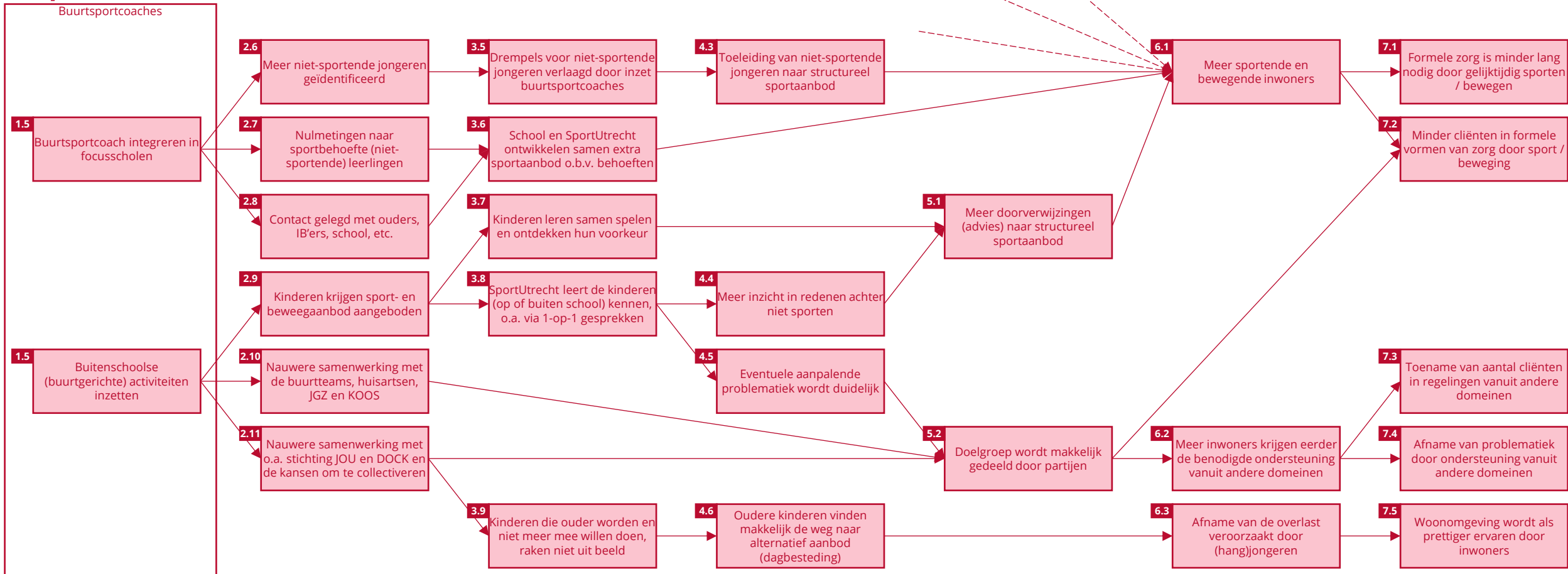
A. Beleidstheorie SportUtrecht | 1/2

Deze pagina bevat de eerste helft van de
beleidstheorie. De tweede helft is
opgenomen op de volgende pagina.

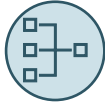

A. Beleidstheorie SportUtrecht | 2/2

Deze pagina bevat de tweede helft van de
beleidstheorie. De eerste helft is
opgenomen op de voorgaande pagina.

B. Effecten uit de beleidstheorie van SportUtrecht

De uiteindelijke effecten die worden verwacht, bevinden zich verder naar rechts in de beleidstheorie. De mate waarin deze zich ook voor zullen doen, is afhankelijk van onderliggende effecten. Onderstaand expliciteren we deze onderliggende effecten. Dit doen we voor alle onderdelen van de beleidstheorie vanaf kolom vier, met ander woorden, alle onderdelen waarvan de nummering start met een 4, 5, 6, of 7.

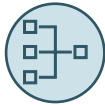
4.1. Inwoner gekoppeld aan passend aanbod

1. Een deel van de inwoners waarmee beweegmakelaars in contact komen ervaart belemmeringen om te sporten of bewegen.
2. Door dit contact krijgen beweegmakelaars zicht op de belemmeringen.
3. Door dit contact krijgen beweegmakelaars zicht op de beweegbehoeften.
4. De beweegmakelaar kan de belemmeringen wegnemen, of doorverwijzen waarna de belemmering weggenomen kan worden.

4.2. Uitbreiding van beschikbaar sport- en beweegaanbod

1. Door het contact met inwoners hebben beweegmakelaars zicht op het aanbod dat mist om aan beweegbehoeften te kunnen voldoen.
2. Via (in)direct contact met scholen hebben beweegmakelaars zicht op de collectieve vraag naar sport- en beweegaanbod vanuit scholen.
3. Op basis van het zicht op beweegbehoeften en de collectieve vraag, wordt sport- en beweegaanbod ook daadwerkelijk uitgebreid.

B. Effecten uit de beleidstheorie van SportUtrecht

4.3. Toeleiding van niet-sportende jongeren naar structureel sportaanbod

1. Buurtsportcoaches identificeren niet-sportende jongeren in de focusscholen.
2. Buurtsportcoaches ontdekken drempels die deze jongeren ervaren.
3. Buurtsportcoaches verlagen deze drempels.
4. Door het verlagen van de drempels gaan deze jongeren structureel naar sportaanbod.

4.4. Meer inzicht in redenen achter niet sporten

1. SportUtrecht organiseert buitenschoolse (buurtgerichte) activiteiten waar kinderen sport- en beweegaanbod aangeboden krijgen.
2. Buurtsportcoaches leren kinderen 1-op-1 kennen en krijgen zicht op de redenen die zij hebben om niet te sporten.

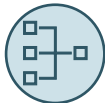
4.5. Eventuele aanpalende problematiek wordt duidelijk

1. Vanuit de 1-op-1 gesprekken herkennen buurtsportcoaches ook aanpalende problematiek (op andere domeinen).

4.6. Oudere kinderen vinden makkelijk de weg naar alternatief aanbod (dagbesteding)

1. SportUtrecht zet in op nauwere samenwerking met o.a. JOU en DOCK.
2. Er zijn oudere kinderen, die bij de georganiseerde buitenschoolse (buurtgerichte) activiteiten buiten beeld dreigen te raken.
3. Door de samenwerking met andere organisaties komen oudere kinderen daar terecht, in plaats van dat ze uit beeld verdwijnen.

B. Effecten uit de beleidstheorie van SportUtrecht

5.1. Meer doorverwijzingen (advies) naar structureel sportaanbod

1. SportUtrecht organiseert buitenschoolse (buurtgerichte) activiteiten waar kinderen sport- en beweegaanbod aangeboden krijgen (zie effect 4.4.1).
2. Doordat ze op deze activiteiten komen, leren kinderen samen spelen en leren ze hun eigen voorkeuren kennen.
3. Doordat ze hun voorkeuren beter kennen, kunnen deze kinderen worden doorverwezen naar structureel sportaanbod.

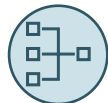
5.2. Doelgroep wordt makkelijk gedeeld door partijen

1. SportUtrecht spant zich in voor een nauwere samenwerking met de buurtteams, huisartsen, JGZ en KOOS.
2. SportUtrecht zet in op nauwere samenwerking met o.a. JOU en DOCK (zie effect 4.6.1).
3. Door de samenwerking wordt de doelgroep die overlapt makkelijker gedeeld met elkaar.

6.1. Meer sportende en bewegende inwoners

1. Inwoners die worden gekoppeld aan passend aanbod (4.1), gaan ook daadwerkelijk sporten en bewegen, en blijven dit doen.
2. Jongeren die eerder niet sportte, gaan dit na het wegnemen van drempels (4.3) wel doen, en blijven dit doen.
3. Kinderen die hun voorkeur hebben leren kennen en worden verwezen naar sportaanbod (5.1) gaan daadwerkelijk sporten, en blijven dit doen.
4. Buurtsportcoaches doen nulmetingen en leggen contact met ouders, IB'ers, school etc.
5. Op basis van de behoeften (o.a. uit de nulmetingen) wordt meer sportaanbod ontwikkeld.
6. Doordat er beter passend sportaanbod wordt ontwikkeld, gaan meer leerlingen die dat eerst niet deden sporten en bewegen.

B. Effecten uit de beleidstheorie van SportUtrecht

6.2. Meer inwoners krijgen eerder de benodigde ondersteuning vanuit andere domeinen

1. Het deel van de doelgroep van SportUtrecht dat overlapt met andere organisaties wordt in grotere mate gedeeld (zie effect 5.2.3).
2. Een deel van deze doelgroep had zonder deze samenwerking niet, of pas veel later, de benodigde ondersteuning gekregen.

6.3. Afname van overlast door (hang)jongeren

1. Jongeren die ouder worden en uit beeld raken zorgen momenteel voor overlast.
2. Doordat deze jongeren makkelijker de weg vinden naar dagbesteding (zie effect 4.6.3) veroorzaken ze minder overlast.

7.1. Formele zorg is minder lang nodig door gelijktijdig sporten / bewegen

1. Er zijn meer inwoners die sporten en bewegen (zie effecten 6.1.1, 6.1.2, 6.1.3 en 6.1.6).
2. Een deel van deze inwoners heeft (naast het sporten en bewegen) ook een bepaalde vorm van formele zorg nodig.
3. Voor een deel van de sportende / bewegende inwoners met formele zorg, is deze zorg minder lang nodig dan het geval was geweest als zij niet hadden gesport / bewogen.

7.2. Minder cliënten in formele vormen van zorg door sport / beweging

1. Er zijn meer inwoners die sporten en bewegen (zie effecten 6.1.1, 6.1.2, 6.1.3 en 6.1.6).
2. Een deel van deze inwoners zou zonder sport en bewegen formele zorg nodig hebben gehad, maar heeft dat nu niet meer nodig.

B. Effecten uit de beleidstheorie van SportUtrecht

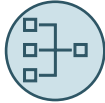
7.3. Toename van aantal cliënten in regelingen vanuit andere domeinen

1. Er zijn inwoners die ondersteuning uit andere domeinen ontvangen, die dat anders niet hadden ontvangen (zie effect 6.2.2).

7.4. Toename van aantal cliënten in regelingen vanuit andere domeinen

1. Er zijn inwoners die ondersteuning uit andere domeinen ontvangen, die dat anders niet hadden ontvangen (zie effect 6.2.2).
2. Door deze ondersteuning, neemt de problematiek van deze inwoners af.

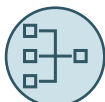

7.5. Woonomgeving wordt als prettiger ervaren door inwoners

1. Doordat oudere jongeren makkelijker de weg vinden naar dagbesteding (zie effect 4.6.3) veroorzaken ze minder overlast (zie effect 6.3.2).
2. Door de afname van overlast van (hang)jongeren ervaren inwoners hun woonomgeving als prettiger.

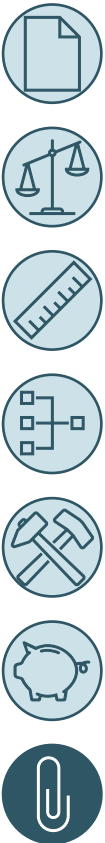

C. Overzicht van meetbare grootheden SportUtrecht

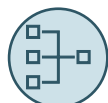
#	Effect	Meetbare grootheden	Mogelijke meetmethode
1	4.1	Jaarlijks aantal inwoners waarmee beweegmakelaars contact hebben	Opgave door beweegmakelaars in huidige tool (vastleggen van aantal gesprekken)
2	4.1	Gemiddelde tijdsbesteding beweegmakelaars per inwoner	Gemiddelde tijd per contact (via jaarlijkse uitvraag) maal het aantal contactmomenten (vanuit continue monitoring)
3	4.1	Jaarlijks aantal inwoners dat door beweegmakelaars is verwezen naar passend aanbod	Opgave door beweegmakelaars in huidige tool (vastleggen van aantal verwijzingen)
4	4.2	Jaarlijks aantal adviezen vanuit beweegmakelaars om sport- en beweegaanbod uit te breiden	Opgave door beweegmakelaars in huidige tool (vastleggen van inhoud en resultaat van gesprekken met aanbieders)
5	4.2	Jaarlijks aantal adviezen om sport- en beweegaanbod uit te breiden die ook werkelijk leiden tot nieuw aanbod	Opgave door beweegmakelaars in huidige tool (vastleggen van inhoud en resultaat van gesprekken met aanbieders)
6	4.3	Jaarlijkse inzet in uren door buurtsportcoaches op focusscholen	Enmalige uitvraag naar jaarlijkse tijdsbesteding per focusschool onder buurtsportcoaches, vermenigvuldigen met aantal focusscholen
7	4.3	Jaarlijks aantal niet-sportende jongeren in focusscholen die door buurtsportcoaches worden geïdentificeerd	Opgave door buurtsportcoaches in huidige app
8	4.3	Jaarlijks aantal niet-sportende jongeren die door worden verwezen naar (structureel) sportaanbod	Opgave door buurtsportcoaches in huidige app

C. Overzicht van meetbare grootheden SportUtrecht

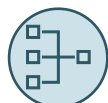
#	Effect	Meetbare grootheden	Mogelijke meetmethode
9	4.4	Aantal buitenschoolse (buurtgerichte) activiteiten die jaarlijks worden georganiseerd.	Opgave door buurtsportcoaches in huidige app
10	4.4	Tijdsinvestering per buitenschoolse (buurtgerichte) activiteit	Eenmalige uitvraag bij buurtsportcoaches
11	5.1	Jaarlijks aantal verwijzingen naar structureel sportaanbod door buurtsportcoaches.	Opgave door buurtsportcoaches in huidige app
12	6.1	Jaarlijks aantal inwoners met verwijzing door beweegmakelaar die na drie maanden nog steeds sporten / bewegen	Opgave door beweegmakelaars in huidige tool (opvolggesprekken), eventueel via een steekproef
13	6.1	Jaarlijks aantal (eerder niet-sportende) jongeren op focusscholen die na een half jaar nog steeds sporten / bewegen	Opgave door buurtsportcoaches in huidige app (opvolggesprekken), eventueel via een steekproef
14	6.1	Jaarlijks aantal kinderen dat op buitenschoolse (buurtgerichte) activiteiten of via 1-op-1 vitaliteitsgesprekken is verwezen naar sportaanbod, dat na een half jaar nog steeds sport	Opgave door buurtsportcoaches in huidige app (opvolggesprekken)
15	6.1	Jaarlijks aantal ontwikkelingen van sportaanbod door scholen en SportUtrecht samen	Vanuit specifieke registratie

C. Overzicht van meetbare grootheden SportUtrecht

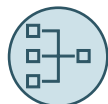
#	Effect	Meetbare grootheden	Mogelijke meetmethode
16	6.1	Jaarlijks aantal kinderen dat gebruik maakt van ontwikkeld sportaanbod op scholen, dat anders niet had gesport	Jaarlijkse uitvraag bij scholen, gecombineerd met steekproef van kinderen die wordt gevraagd of ze anders hadden gesport.
17	7.1	Jaarlijks aantal inwoners die sporten en bewegen en dat zonder de inzet van SportUtrecht niet hadden gedaan	De optelsom van meetbare grootheden 12, 13 en 14
18	7.1	Het percentage van de inwoners dat sport of beweegt (en dat zonder de inzet van SportUtrecht niet had gedaan) en daarnaast een vorm van formele zorg ontvangt	Opgave door beweegmakelaars (opvolggesprekken, na een half jaar), of via wijze waarop men bij SportUtrecht uitkwam
19	7.1	Het aantal inwoners dat sport of beweegt (en dat zonder de inzet van SportUtrecht niet had gedaan) en daarnaast een vorm van formele zorg ontvangt	Het product van meetbare grootheden 17 en 18
20	7.1	Het aantal maanden waarmee formele zorg verkort kan worden als inwoners daarnaast ook sporten of bewegen	Eenmalige uitvraag bij zorgaanbieders / buurtteams of vanuit (landelijke) onderzoeken
21	7.1	Gemiddelde zorgkosten per maand voor deze doelgroep	Jaarlijkse uitvraag bij zorgaanbieders / buurtteams
22	7.2	Aantal cliënten dat sport of beweegt (en dat zonder de inzet van SportUtrecht niet had gedaan) en daarnaast géén vorm van zorg ontvangt	Het verschil tussen meetbare grootheden 17 en 19
23	7.2	Het percentage cliënten dat sport of beweegt (en dat zonder de inzet van SportUtrecht niet had gedaan), geen zorg ontvangt, maar dat zonder sporten of bewegen wel nodig had gehad	Jaarlijkse uitvraag onder beweegmakelaars, of vanuit het spinnenweb van positieve gezondheid

C. Overzicht van meetbare grootheden SportUtrecht

#	Effect	Meetbare grootheden	Mogelijke meetmethode
24	7.2	Aantal cliënten dat door de inzet van SportUtrecht géén vorm van formele zorg nodig heeft	Het product van meetbare grootheden 22 en 23
25	7.2	Gemiddelde kosten van een formeel zorgtraject voor deze doelgroep	Jaarlijkse uitvraag bij zorgaanbieders / buurtteams
26	7.2	Totale bespaarde zorgkosten door de inzet van SportUtrecht	Het product van grootheid 24 en grootheid 25, plus het product van grootheid 20 en grootheid 21.
27	4.5	Jaarlijks aantal kinderen waarbij buurtsportcoaches doorverwijzen voor problematiek in aanpalende domeinen	Opgave door buurtsportcoaches in huidige app, of door het bijhouden van andere aspecten van vitaliteit
28	5.2	Jaarlijkse tijdsinvestering in samenwerking met buurtteams, huisartsen, JGZ, KOOS, JOU en DOCK	Jaarlijks inschatting op basis van uitvraag onder werknemers SportUtrecht
29	6.2	Aantal inwoners dat door SportUtrecht wordt doorverwezen naar partners	Opgave van terug- of doorverwijzing door medewerkers van SportUtrecht in beschikbare tool
30	6.2	Percentage inwoners dat door SportUtrecht wordt doorverwezen naar partners, dat hier op eigen initiatief niet was uitgekomen	Bij afsluiting trajecten vragen of de ondersteuning de cliënt heeft geholpen, of dat het met eigen inzet ook was gelukt
31	7.3	Aantal extra inwoners dat gebruik maakt van aanpalende domeinen door de inzet van SportUtrecht	Het product van grootheid 29 en grootheid 30

C. Overzicht van meetbare grootheden SportUtrecht

#	Effect	Meetbare grootheden	Mogelijke meetmethode
32	4.6	Aantal (oudere) kinderen bij de buitenschoolse activiteiten die naar andere organisaties worden verwezen	Opgave van doorverwijzingen door buurtsportcoaches in huidige app, met uitsplitsing naar leeftijden
33	4.6	Aantal doorverwezen (oudere) kinderen die bij andere organisaties terecht zijn gekomen	Navraag bij andere organisaties door buurtsportcoaches of jaarlijkse steekproef onder buurtsportcoaches
34	6.3	Mate waarin (oudere) kinderen die zijn doorverwezen anders overlast hadden veroorzaakt als hangjongeren	Geen meting, jaarlijks een aantal gesprekken met de doelgroep om hun ervaringen kwalitatief in beeld te brengen
35	7.5	De mate waarin inwoners aangeven last te hebben van hangjongeren	Leefbaarheidsonderzoeken over de wijk

Meer weten?

☎ (030) 2363030

🌐 Andersson Elffers Felix

💻 www.aef.nl

✉ g.lustermans@aef.nl

24-1-2025